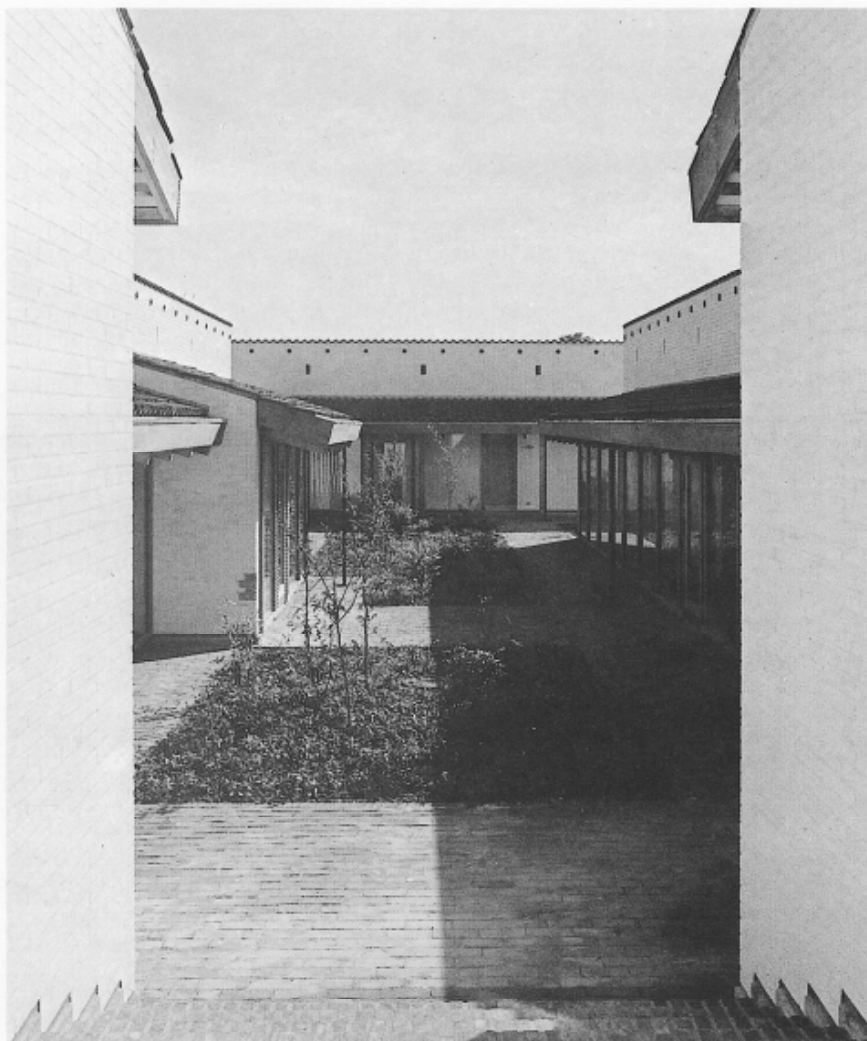

Maling på teglstensmurværk

Ledeord:Vedligeholdelsesfri
overfladeSkadesårsager ved
maling

Tegl har gennem tiderne — i kraft af teglets levende overflade — stået som et af de fornemste facadematerialer. Teglflader er tillige vedligeholdelsesfrie, så det kan ikke være af den grund, at man undertiden ønsker at male dem. Når der males på teglfacader, må det være for farvevirkningens skyld; men det er desværre sket, at virkningen af at male blankt murværk kun i kort tid har svaret til forventningerne, ja, endda at det i visse tilfælde har måttet erkendes, at påføringen af malingslaget har skadet murværket og medført reparationsudgifter, som ingen havde regnet med. For at undgå sådanne negative udfald af et forsøg på at forskønne en bygnings ydre kan det være nyttigt at vide, hvorfor det kan gå galt, og i det følgende omtales derfor nogle af de vigtigste skadesårsager og i forbindelse dermed nogle af de krav, der bør respekteres, hvis det besluttes at male murværket.

Murerfagets byggeblade

Nr. 23Murerfagets Oplysningsråd
Peblinge Dossering 36Telefon 01 37 25 00
2200 København N**Marts 1980**
Revideret maj 1986

Skadesårsager

I hovedparten af de tilfælde, hvor malingen har ført til reklamationer, har skaderne enten bestået i, at malingslaget er skallet af, eller i, at ikke alene malingslaget, men også et lag af teglstenene er afskallet.

Skaderne skyldes i næsten alle tilfælde udskillelse af krystaller lige bag overfladen. Krystallerne kan være dannet af salte, der var opløst i vandet i fugtige murstens porer og i en udtøringsperiode er blevet udskilt i stenedes overfladelag ved vandets fordampning gennem malingslaget, eller de kan være iskrystaller dannet ved indtrædende frost i perioder, hvor vandindholdet i overfladelagets porer har ligget over den kritiske mætningsgrad.

Dette stemmer med, at skaderne kan indledes såvel om sommeren som om vinteren.

Skyldes skaderne saltkrystaller, har forholdet i reglen været det, at vandets overgang til damp er sket i en flade langs malingslagets bagside, og at de opløste salte i porevandet da netop udskilles dér under murværkets udtørring. Var muren ikke blevet malet, ville udskillelsen af saltkrystallerne i langt højere grad være sket helt fremme i overfladen — i poremundingerne — og mulighederne for, at krystallerne var blevet ført bort fra murværket af vind og regn uden at gøre skade, havde da været langt større.

Skyldes skaderne iskrystaller, kan det i reglen konstateres, at vandindholdet i en zone lige bag malingslaget ligger over det gennemsnitlige for en tilsvarende umalet mur. Dette hænger sammen med, at et hvilket som helst malingslag må regnes at nedsætte vandets fordampningsmuligheder, og at det tilbageholdte vand under disse forhold trækkes frem mod malingslaget under døgnets temperaturvariationer.

På baggrund af disse iagttagelser må det siges, at medfølgende retningslinier bør følges, når det drejer sig om at male på blankt murværk.

Retningslinier

Murstenene skal være af høj kvalitet; mursten af 2. sortering må aldrig males. I en ydermur, som skal males, stilles der større krav til murstenenes modstandsdygtighed mod frost end i en ydermur, som ikke skal males.

Murværkets vandindhold skal være det mindst mulige, når malingslaget påføres, og man må aldrig male, når murværket er friskt. I de fleste tilfælde bør malingen af nyt murværk udsættes et år eller to.

Murværket må ikke kunne optage nævneværdige vandmængder, efter af malingslaget er påført, og det bør derfor sikres, at murværket er muret med fyldte fuger. I en ydermur, som skal males, stilles der større krav til murværkets tæthed mod slagregn end i en ydermur, som ikke skal males.

Murværkets overflade skal være ren, når der males, så malingslagets vedhængning kan blive den bedst mulige. Snavs, løs mørtel og udblomstrende salte bør derfor børstes af, umiddelbart før malerarbejdet indledes, og eventuelle reparationer bør være foretaget i god tid forud.

Et ikke diffusionsåbent malingslag på udvendigt blankt murværk vil i mange tilfælde kunne fremkalde alvorlige skader (se foran beskrevet).

Det bemærkes, at et almindeligt kalklag i modsætning til andre former for overfladelag ikke nedsætter muligheden for diffusion af vanddamp gennem murværk.

Hvad der foran er nævnt om maling på teglstensmurværk, gælder stort set også for maling på tyndpudslag.

Litteratur

SBI-Anvisning 64, Mørtel, Muring, Pudsning, 2. udgave 1981.